

EUROPAPARLAMENTET

2009 – 2014

Utskottet för kultur och utbildning

2010/2307(INI)

10.2.2011

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om Unga på väg – en ram för att förbättra Europas utbildningssystem
(2010/2307(INI))

Utskottet för kultur och utbildning

Föredragande: Milan Zver

Rådgivande utskotts föredragande (*):
Jutta Steinruck, utskottet för sysselsättning och sociala frågor

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 50 i arbetsordningen

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	8

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om Unga på väg – en ram för att förbättra Europas utbildningssystem (2010/2307(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 15 september 2010 med titeln ”Unga på väg: Ett initiativ för att släppa fram potentialen hos ungdomar att uppnå smart och hållbar tillväxt för alla i Europeiska unionen (KOM(2010)0477),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 med titeln ”Europa 2020: En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (KOM(2010)2020),
- med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 18 maj 2010 med titeln ”En EU-strategi för ungdomar – Satsa på ungdomars egna möjligheter”¹,
- med beaktande av rådets resolution av den 27 november 2009 om Europeiska året för frivilligarbete för främjande av aktivt medborgarskap²,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 12 maj 2009 om en strategisk ram för europeiskt utbildningssamarbete (”Utbildning 2020”)³,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 11 maj 2010 om utbildningens sociala dimension och om kompetens till stöd för livslångt lärande och initiativet om ny kompetens för nya arbetstillfällen⁴,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 17 juni 2010⁵ om den nya strategin för sysselsättning och tillväxt, i synnerhet den del där de övergripande målen bekräftas i samband med förbättringen av utbildningsnivåerna,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 28 januari 2011 om Unga på väg (ReK 292/2010) och Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den ... mars 2011,
- med beaktande av artiklarna 165 och 166 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning och yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A7-.../2011), och av följande skäl:
A. Ungdomars kunskap och färdigheter är, med tanke på Europa 2020-strategin, av avgörande betydelse för en smart och hållbar tillväxt för alla.

¹ Antagna texter, P7_TA(2010)0166.

² EUT L 17, 22.1.2010, s. 43.

³ EUT C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁴ EUT C 135, 26.5.2010, s. 2 och s. 8.

⁵ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf

- B. Ungdomar spelar en nyckelroll i de fem övergripande målen i Europa 2020-strategin: sysselsättning, forskning och innovation, klimat och energi, utbildning samt kampen mot fattigdom.
- C. Unga på väg är en förstärkning av den befintliga EU-strategin för ungdomar (KOM(2009)0200) genom att den förser ungdomar med den kunskap och de färdigheter som krävs för att komma in på arbetsmarknaden.
- D. Unga på väg, ett flaggskeppsinitiativ inom Europa 2020-strategin, syftar till att förbättra dragningskraften hos Europas högre utbildning och den övergripande kvaliteten på alla utbildningsnivåer och kvaliteten på rörligheten i samband med studier eller arbete, med hjälp av en bättre användning av de befintliga EU-programmen.
- E. På grund av den ekonomiska krisen minskar medlemsstaterna sina investeringar i utbildning och fortbildning, vilket får direkta följder för ungdomars framtidsutsikter, samtidigt som Europa står inför en växande demografisk utmaning när det gäller att uppnå önskad tillväxt.
- F. De ekonomiska kostnaderna för svaga utbildningsprestationer är betydligt högre än kostnaderna för den finansiella krisen.
- G. Utbildning är av grundläggande betydelse för främjande av ungdomars kreativitet och innovationspotential. Utbildning ger människor de redskap som krävs för att utvecklas intellektuellt och socialt.
- H. En rad forskningsresultat visar att rörlighet bidrar till en känsla av unionsmedborgarskap och engagemang i demokratiska processer.
- I. Bolognaprocessen mötte många svårigheter under det första årtiondet i samband med att uppnå målet att utveckla området för europeisk högre utbildning.
- J. Att minska antalet elever som slutar skolan i förtid är mycket viktigt, både för att förhindra att ungdomar riskerar social utslagning och fattigdom och för att förbättra och underlätta deras tillträde till arbetsmarknaden.
- K. I och med krisen har behovet av att reformera våra ekonomier och samhällen ökat, liksom det akuta behovet av yrkesutbildning och utbildningssystem av hög kvalitet för att förstärka dessa reformer och för att utrusta Europa för att bättre kunna möta dagens och morgondagens utmaningar.
- L. Frivilligarbete utgör en betydelsefull möjlighet när det gäller att få fler färdigheter, och det hjälper människor att utveckla en känsla av socialt ansvar, framför allt inom ramen för Europaåret för frivilligarbete 2011.
- M. Det är mycket viktigt att involvera ungdomar i beslutsprocessen för att ge dem ansvarskänsla och se till att de bidrar aktivt med sina synpunkter till en strategi för ungdomar.

Allmänna synpunkter och ekonomiskt stöd

1. Europaparlamentet välkomnar Unga på väg som ett politiskt initiativ för att ge bränsle åt befintliga utbildnings-, rörlighets- och ungdomsprogram och för att uppmuntra medlemsstaterna att nå målen i Europa 2020-strategin.
2. Europaparlamentet påpekar att investering i utbildning utan tvekan är nödvändig för all hållbar tillväxt och utveckling, och att finansiering av utbildnings- och ungdomsområdet inte ens i tider av ekonomisk kris bör betraktas som en kostnad i nuläget utan som en investering i Europas framtid.
3. Europaparlamentet medger att framgången med initiativet Unga på väg huvudsakligen är beroende av medlemsstaternas genomförande av initiativets centrala insatser. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att noggrant övervaka och analysera avgörande delar under genomförandet, i syfte att bistå medlemsstaterna under processen.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet rapportera till Europaparlamentet om effektiviteten hos de centrala insatserna inom Unga på väg.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta investera i rörlighet och ungdomsprogram, som program för livslångt lärande (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), Marie Curie, Erasmus Mundus och Aktiv ungdom.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera större investeringar i utbildningssystem på alla nivåer och att ge ekonomiskt stöd till genomförande av EU:s program för rörlighet på nationell nivå.

Ungdomar och rörlighet

7. Europaparlamentet rekommenderar att EU-institutionerna stärker den strukturerade dialogen med ungdomsorganisationer och andra aktörer för att diskutera prioriteringar och åtgärder för ungdomar.
8. Europaparlamentet håller med om att det måste vidtas åtgärder på ett tidigt stadium för att minska antalet elever som slutar skolan i förtid till 10 procent, enligt överenskommelsen inom ramen för Europa 2020-strategin. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag till rådet om en rekommendation för att stärka medlemsstaternas insatser för att minska antalet elever som slutar skolan i förtid.
9. Europaparlamentet ber om särskild uppmärksamhet och särskilt stöd för ungdomar som befinner sig i riskzonen och för ungdomar som vill ha en ”andra chans” och vill fortsätta att utbilda sig efter att de slutat i förtid.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samla in uppgifter på nationell och regional nivå om praktiska hinder för rörlighet, och att vidta åtgärder för att undanröja dessa för att garantera rörlighet av hög kvalitet för alla.
11. Europaparlamentet betonar betydelsen av att vidta åtgärder för att se till att de studerande får möjlighet till rörlighet och har tillgång till ett effektivt social- och

sjukförsäkringssystem och till fullständig överföring av stipendier när de studerar utomlands.

12. Europaparlamentet medger att studenter med funktionshinder och studenter med barn bör erbjudas ytterligare stöd för att kunna delta i utbytesprogram.
13. Europaparlamentet betonar betydelsen av icke-formell utbildning, t.ex. kännedom om andra kulturer, för utvecklingen av betydelsefulla förmågor och färdigheter.
14. Europaparlamentet påminner medlemsstaterna om att införa undervisning i ett andraspråk på ett tidigt stadium i livet (på förskolenivå). Parlamentet påpekar att personer utan andraspråk i praktiken inte kan delta i rörligheten.
15. Europaparlamentet välkomnar de centrala nya insatserna inom initiativet Unga på väg, t.ex. en unik och central webbplats för rörlighet, ett s.k. *mobility card* (kort för person som deltar i rörlighet över gränserna) och ett europeiskt färdighetspass, som alla förbättrar användbara och befintliga redskap för rörlighet.

Europeisk högre utbildning och Bolognaprocessen

16. Europaparlamentet betonar vikten av att inleda en ny och mer konstruktiv dialog mellan alla aktörer inom Bolognaprocessen, och att uppmärksamma både positiva erfarenheter av den och misslyckanden för att kunna förbättra den ytterligare.
17. Europaparlamentet anser att universiteten måste vara självstyrande, men betonar samtidigt universitetens ansvar gentemot samhället.
18. Europaparlamentet betonar behovet av att finna en balans mellan å ena sidan högre utbildningssystem och å andra sidan ekonomins och samhällets behov i allmänhet genom en tillräcklig läroplan för framtida färdigheter och arbete.
19. Europaparlamentet uppmanar nationella, regionala och lokala myndigheter att stödja och förbättra samarbetet mellan universitet och näringsliv.
20. Europaparlamentet uppmanar universiteten att närma sina program och strukturer till de särskilda behoven på arbetsmarknaden och att undersöka nya metoder för samarbete med privata och offentliga företag.
21. Europaparlamentet föreslår att kommissionen i stället för det globala rangordningssystemet för universiteten ska införa ett informationsbaserat system om de europeiska universitetens program, vilket bland annat skulle kunna ge allmänheten regelbundna rapporter om möjligheten för studenterna inom varje program att få arbete.

Yrkesutbildning

22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att modernisera och öka dragningskraften hos och kvaliteten på yrkesutbildningen som svar på den föränderliga arbetsmarknaden, som 2020 kommer att kräva nya kunskaper och färdigheter som baseras på examensbevis som bör få ömsesidigt erkännande i alla medlemsstater.

23. Europaparlamentet betonar vikten av att stödja rörlighet på yrkesutbildningsområdet genom att tillhandahålla studenterna på detta område information, rådgivning, vägledning och värdestrukturer när de är utomlands.
24. Europaparlamentet belyser de svårigheter man möter vid övergång från yrkesutbildning till högre utbildning, och betonar att institutioner som tillhandahåller utbildning måste anpassa sig till att underlätta denna övergång.

Övergång från utbildning till arbete

25. Europaparlamentet betonar starkt att ett smidigt inträde på arbetsmarknaden huvudsakligen är beroende av en modernisering av institutioner för yrkesutbildning och universitet för att garantera att studieprogrammen motsvarar behoven på arbetsmarknaden.
26. Europaparlamentet stöder helhjärtat EU:s mål att 40 procent av ungdomarna ska slutföra en högre utbildning (dvs. en eftergymnasial utbildning och yrkesutbildning).
27. Europaparlamentet betonar betydelsen av vägledande instrument som hjälper ungdomar i deras utbildnings- och yrkesrelaterade val från grundskolan och upp till och med högre utbildningsnivåer, för att de ska bli bättre förberedda för en smidig övergång till arbetslivet.
28. Europaparlamentet uppmanar institutioner för högre utbildning att införa en praktiktjänstgöringsperiod av hög kvalitet i alla studieprogram, så att ungdomar får möjlighet att i förväg ställas inför de verkliga och praktiska krav som råder inom arbetsmiljön.
29. Europaparlamentet betonar att det slutliga målet med initiativet Unga på väg inte bara är att förbättra de europeiska utbildningssystemen och ungdomars anställbarhet, utan också att skapa en social miljö där alla ungdomar har möjlighet att utnyttja sin potential och förverkliga sina ambitioner.

o

o o

30. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Unga på väg är ett av sju flaggskeppsinitiativ som ingår i Europeiska kommissionens Europa 2020-strategi för smart och hållbar tillväxt för alla. Unga på väg består av 28 centrala insatser och konkreta åtgärder för att förbättra ungdomars utbildning genom rörlighet och underlätta övergången för ungdomar från utbildning till arbetsmarknad. Detta är särskilt viktigt i dag eftersom ungdomar, som är en av de sociala grupper som drabbats hårdast av den globala ekonomiska krisen och samtidigt är den minsta orsaken till dess uppkomst, måste stödjas i tillträdet till arbetsmarknaden för att deras framtid ska säkras och ekonomin ska stärkas. Unga människor är morgondagens beslutsfattare, och de måste i dag kunna utveckla den kompetens och kunskap och de färdigheter som under de kommande åren kommer att ge dem möjlighet att aktivt bidra till Europeiska unionens tillväxt och hållbara framtid och att uppnå de mål som fastställts i EU:s tillväxtstrategi.

Initiativet syftar till att uppnå de huvudsakliga målen i Europa 2020-strategin: att minska andelen elever som slutar skolan i förtid från 15 till 10 procent och att öka andelen personer med eftergymnasial utbildning från 31 till 40 procent till 2020. Att sluta skolan i förtid leder till risk för arbetslöshet och fattigdom för ungdomar, vilket medför höga sociala och ekonomiska kostnader. I nuläget har 14,4 procent av EU-medborgarna i åldern 18–24 år inte genomgått en gymnasieutbildning och deltar inte i vidareutbildning. Dessutom är omkring 21 procent av EU:s unga medborgare arbetslösa.

I Unga på väg fokuserar man på rörlighet i utbildningssyfte, men det är också mycket viktigt att se till att den utbildning ungdomarna får motsvarar de behov som finns på arbetsmarknaden och utrustar dem med de färdigheter och den kunskap som de kommer att behöva. År 2020 beräknas 35 procent av alla arbeten kräva kvalifikationer på hög nivå (jämfört med 29 procent i dag), vilket motsvarar 15 miljoner fler arbetstillfällen. Unga på väg syftar till att öka ungdomars rörlighet genom att försöka se till att alla ungdomar i EU har möjlighet att studera utomlands 2020. Rörlighet är viktigt för kännedom om andra kulturer, men också för att få en större kunskap om sin egen. Mindre än en tredjedel av EU:s befolkning har en högre utbildning, jämfört med över 40 procent i Förenta staterna och över 50 procent i Japan. Europa måste därför öka dessa siffror för att kunna bli mer konkurrenskraftigt i den ständigt växande globala ekonomin.

Strategin syftar till att öka rörligheten för alla ungdomar, inte bara för dem som följer en högre utbildning. Yrkesutbildning av hög kvalitet, som EU fokuserade på i Köpenhamnsprocessen 2002, är av avgörande betydelse för att vi ska kunna möta dagens ändrade behov på arbetsmarknaden. Unga på väg kommer att förbättra rörligheten i utbildningssyfte för ungdomar inom yrkesutbildning, vilket kommer att bidra ytterligare till att minska arbetslösheten.

EU-medlemsstaterna har redan visat att de vill samarbeta för att nå en smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla genom att godkänna Europa 2020-strategin. Detta engagemang för att se till att Europas unga medborgare inte berövas möjligheter att utvecklas och bidra till att stärka det framtida välståndet i Europeiska unionen måste fortsätta.

Detta betänkande kommer huvudsakligen att fokusera på utbildningsaspekterna i Unga på väg, som består av en önskan att minska antalet elever som slutar skolan i förtid, öka antalet personer med en högre utbildning och öka yrkesutbildningarnas attraktionskraft och erkännande av icke-formellt och informellt lärande. Unga på väg är en särskild politisk strategi för ungdomar där befintliga program ska presenteras och centrala nya insatser ska införlivas under de kommande åren, som ska vara ett komplement till nuvarande strukturer och bygga vidare på framgången med den befintliga strategiska ramen.

Allmänna synpunkter

För närvarande har ingen tilläggsbudget avsatts för Unga på väg. För att undvika att denna nya strategi bara existerar som ett koncept krävs det att **medlemsstaterna engagerar sig** i den både i fråga om ekonomiskt stöd och ett nationellt genomförande i deras respektive länder, och att det antas en **europaisk budget** för den. Medlemsstaterna bör se detta som en **långsiktig investering**, inte bara i ungdomarnas utbildning utan också i ett framtida välstånd i de enskilda länderna och i EU som helhet. Det är mycket viktigt att skapa en stark koppling mellan Unga på väg och den övergripande tillväxtstrategin för att attrahera tillräckliga resurser och politiskt engagemang. Utöver ekonomiskt stöd till Unga på väg är det av yttersta vikt att **befintliga program**, t.ex. Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig, Aktiv ungdom och Marie Curie fortsätter att få ekonomiskt och politiskt stöd. Dessa program har redan uppvisat mycket goda resultat, och det är absolut nödvändigt att de kan fortsätta att blomstra.

Ungdomar måste, i egenskap av huvudsakliga aktörer och experter på de frågor som berör dem, också involveras genom hela processen av Unga på väg och delta i den **strukturerade dialogen** med EU, vilket i sin tur bidrar till att uppmuntra till och främja aktivt medborgarskap. Detta inbegriper samrådsförfaranden, genomförandet av strategin och åtföljande program, utvärderingen av deras effektivitet och förslag till förbättringar för framtiden. Dessutom har civilsamhället spelat, och spelar fortfarande, en central roll i samband med ungdomsrelaterade frågor i EU, och unionen och dess medlemsstater bör föra ett nära samarbete med dessa organisationer för att utnyttja deras kunskap och erfarenhet och för att se till att arbete som redan har genomförts inte upprepas i onödan.

Rörlighet

Samtidigt som främjandet av ungdomars rörlighet inom Unga på väg välkomnas medges att det är nödvändigt att **överbrygga praktiska hinder och svårigheter när det gäller rörlighet**, vilket anges i grönboken *Att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte*. Detta inbegriper visumfrågor, medicinska dokument på främmande språk, överförbarheten av stipendier vid utlandsstudier och det faktum att det kan krävas extra ekonomiskt stöd vid flytt till dyra länder, som Sverige och Danmark. **Erkännande av studietiden utomlands och av kvalifikationer som inhämtats i andra EU-länder** bör främjas ytterligare. Dessutom medges att personer med **funktionshinder** möter ännu fler hinder för rörlighet än personer utan funktionshinder, och fler mekanismer bör införas för att garantera att personer med funktionshinder ges samma möjligheter som alla andra. Vidare bör **studenter med familj** (dvs. med barn) också ges extra stöd för att kunna övervinna de unika utmaningar som de ställs inför vid utlandsstudier.

Samtidigt som rörlighet i utbildningssyfte kan få många positiva effekter för de berörda personerna medges också att den faktiskt, om den inte organiseras på ett bra sätt, kan få negativa effekter (t.ex. negativ upplevelse av en ny kultur, ensamhet, hemlängtan osv.): **rörlighet av hög kvalitet** är därför av största vikt, och en sådan måste säkerställas och garanteras för de berörda ungdomarna. Vidare fokuserar Unga på väg huvudsakligen på rörlighet för ungdomar som deltar i högre utbildning, men det mervärde som **rörlighet medför för gymnasieelever** bör också betonas, och program som Comenius bör lanseras bättre inför medlemsstaterna, ungdomarna och deras föräldrar. Det ungerska ordförandeskapet kommer att uppmärksamma rörligheten under sin ordförandeperiod, och denna möjlighet bör utnyttjas och lyftas fram i debatten.

Icke-formell utbildning och ungdomars deltagande

Samtidigt som arbetslösheten bland ungdomar i nuläget är ett allvarligt problem över hela världen som måste hanteras på ett direkt sätt får man inte glömma att rörlighet handlar om mer än bara tillträde till arbetsmarknaden. Den är också oerhört viktig för **icke-formell utbildning**, som i sin tur bidrar till att utveckla nyckelkompetenser och -färdigheter hos ungdomar. Rörlighet av hög kvalitet är nyckeln för ungdomar till att nå **kännedom om andra kulturer, personlig utveckling och flerspråkighet**, och Unga på väg bör se till att dessa aspekter ges vederbörlig uppmärksamhet och stöd. **Språkinläring** är, särskilt på ett tidigt stadium i livet, en mycket stor bidragande faktor till framgångsrik rörlighet samt en framgångsrik utveckling av andra viktiga färdigheter och kunskaper.

I Unga på väg fokuserar man på sysselsättning som ett slutresultat, och sysselsättning är verkligen ett utbildningsrelaterat problem, men också ett problem relaterat till **ungdomars deltagande och aktivt medborgarskap**. Det belgiska ordförandeskapet var mycket tydligt med värdet av ungdomars sysselsättning och icke-formell utbildning, och Unga på väg måste fortsätta att stödja båda dessa aspekter. Vidare ökar ungdomars aktiva deltagande chanserna till rörlighet och till **engagemang i demokratiska processer**. Procentandelen unga som röstade i det senaste valet till Europaparlamentet var dubbelt så hög bland dem som hade deltagit i Erasmusutbytet jämfört med dem som inte hade det. Det befintliga programmet bör därför fortsätta att fokusera på **aktivt medborgarskap och utveckling av nyckelkompetenser, icke-formell utbildning och främjande av det civila samhället i Europa**.

Elever som slutar skolan i förtid

I initiativet Unga på väg försöker man uppnå det huvudsakliga målet att minska antalet elever som slutar skolan i förtid från 15 till 10 procent. Detta steg välkomnas, men det är också viktigt att ge dem som slutar skolan i förtid möjlighet att fortsätta att **utbilda sig senare i livet** och att se till att möjligheterna till social rörlighet finns kvar för människor framöver.

Högre utbildning och Bolognaprocessen

Trots vissa av de misstag som har begåtts i utvecklingen och genomförandet av Bolognaprocessen (som vi har lärt oss mycket av) har den i slutändan varit positiv för ungdomar och deras utbildningsbehov och bör genomföras även i framtiden. Arbetsmarknaden har förändrats betydligt under den senaste tiden, och därför är det

nödvändigt att utbildningssystemen är i linje med marknadens behov och relevanta för dess krav. **Ett ökat samarbete av hög kvalitet mellan institutioner för högre utbildning och näringslivet** måste uppmuntras och främjas, så att den utbildning som ungdomar får verkligen stämmer överens med den kunskap och kompetens och de färdigheter och erfarenheter som kommer att krävas av dem för att komma in på arbetsmarknaden. Dessutom baseras alltför mycket av den högre utbildningen i dag på teoretiska kunskaper. Även om sådana kunskaper är nödvändiga i sig själva så är det också av avgörande betydelse att ungdomar får **mer praktiska kunskaper och erfarenheter genom obligatorisk praktiktjänstgöring** (som bör ha en solid rättslig status och där ersättning ska utgå för att garantera införlivande av ungdomar från alla typer av socioekonomisk bakgrund, och inte bara ska utgöra ersättning för fast sysselsättning). Vidare bör **företagande inom högre utbildning** uppmuntras och stödjas ytterligare.

Yrkesutbildning

Behoven på arbetsmarknaden är inte bara relevanta för ungdomar med universitetsexamen, och det oerhört viktigt att yrkesutbildning också erkänns som mycket betydelsefull för en framgångsrik övergång från utbildning till arbete och att **rörlighet främjas med avseende på alla ungdomar**. Yrkesutbildning får ofta inte tillräcklig uppmärksamhet, och något måste göras för att **prestigevärdet och erkännandet av denna typ av utbildning ska öka** så att den lockar fler ungdomar. Dessutom måste det finnas tillräckliga stödstrukturer för unga studenter inom yrkesutbildningar som studerar utomlands, och **Leonardo da Vinci**-programmet bör främjas i högre grad för att öka synligheten och deltagandet.

Det finns en stark koppling mellan människors delaktighet i samhället och deras utbildningsnivå. **Politisk aktivitet och aktivt medborgarskap** domineras alltför ofta av universitetsstudenter i jämförelse med andra ungdomar. Att främja och öka erkännandet av yrkesutbildningarna kommer därför att bidra till att ett bredare spektrum av ungdomar med olika bakgrund och mer spridda erfarenheter kan få det självförtroende och den kompetens som krävs för att bli aktiva medborgare och engagera sig i politiska frågor som påverkar deras liv.

Slutsats

I slutändan är de viktigaste faktorerna när det gäller rörlighet i utbildningssyfte att garantera hög kvalitet, samtidigt som den är tillgänglig för alla ungdomar. Därför bör EU uppmana fler medlemsstater att ansluta sig till kommissionens kvalitetsstadga för rörlighet.